

SÈRIE 3

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció**[3 punts]**

Sòcrates explica que el seu amic Hipòcrates va anar a trobar-lo a casa seva durant la nit. (Plató, *Protàgoras* 310a-b)

Τῆς γὰρ παρελθούσης νυκτός, Ἴπποκράτης, ὁ Ἀπολλοδώρου
υἱός, τὴν θύραν τῆ βακτηρία ἔκρουε, καὶ τῆ φωνῆ μέγα λέγων,
“ὦ Σώκρατες,” ἔφη, “ἐγρήγορας ἢ καθεύδεις;”

Ἴπποκράτης, -ους, ὁ = Hipòcrates

Ἀπολλόδωρος, -ου, ὁ = Apol·lodor

μέγα (adv.) = fortament, a crits

ἔφη de φημί = “va dir”

ἐγρήγορας : 2a. sg. perfet d'indicatiu de ἐγείρω = “t'has despertat”, “estàs despert”.

En efecte, la nit passada, Hipòcrates, fill d'Apol·lodor, colpejava la porta amb el bastó, i parlant fortament amb la seva veu, va dir: “Sòcrates, estàs despert o dorms?”

2. Exercici de sintaxi	[2 punts]
<p>a) Feu l'anàlisi sintàctica de tots els elements de la frase:</p> <p>Τῆς γὰρ παρελθούσης νυκτὸς, Ἴπποκράτης, ὁ Ἀπολλοδώρου υἱός, τὴν θύραν τῆ βακτηρία ἔκρουε γὰρ conj. de coordinació causal Τῆς παρελθούσης νυκτὸς CC de temps Ἴπποκράτης, subjecte ὁ υἱός, aposició al subjecte Ἀπολλοδώρου CN de ὁ υἱός τὴν θύραν CD τῆ βακτηρία CC d'instrument ἔκρουε verb transitiu</p>	
<p>b) Al text hi ha dos participis.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifiqueu-los i escriviu-los: <p>παρελθούσης, λέγων</p> • Dieu amb quin mots/mots concreta cadascun dels dos participis. <p>El primer amb νυκτὸς i el segon amb Ἴπποκράτης.</p>	
<p>c) Quants complements en datiu hi ha al text?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identifiqueu-los i escriviu-los: <p>τῆ βακτηρία, τῆ φωνῆ</p> • Dieu quina funció sintàctica realitza cadascun d'ells. <p>Tots dos són CC amb valor instrumental</p>	

Opció A

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Dieu si són certes les afirmacions següents:	
a) A la forma παιδί en singular li correspon la forma παισί en plural	sí ☒ no ☐
b) A la forma ἐβλεψάμην en singular li correspon la forma ἐβλέψαμεν en plural.	sí ☐ no ☒
c) A la forma ψυχῆς en singular li correspon la forma ψυχάς en plural.	sí ☐ no ☒
d) A la forma τοῦτο en singular li correspon la forma τούτων en plural.	sí ☐ no ☒
e) A la forma εὐδαίμων en singular li correspon la forma εὐδαίμονες en plural.	sí ☒ no ☐

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu dos mots en català o en castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:	
Ex. ὁ νόμος : astronomia, agrònom	
ἡ κεφαλή	cefalàlgia, cefalòpode
ὁ κύκλος	tricycle, cíclic
τὸ αἷμα	hematologia, hematoma
ῥέω	diarrea, amenorrea
ὁ ὄρνις	ornitorinc, ornitologia

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats a cadascuna).		
	vertader	fals
La tragèdia és un dels gèneres literaris en prosa que van ser creats a l'antiga Grècia.		x
Etèocles, Polinices, Antígona i Ismene eren germans, fills d'Èdip i de Jocasta.	x	
A la <i>Iliada</i> i a l' <i>Odissea</i> la deessa Atena protegeix els dos herois més importants d'ambdós poemes, Aquil·les i Odisseu respectivament.	x	
Empúries presentava moltes característiques pròpies de les ciutats gregues de l'època: estava envoltada per grans muralles, tenia una plaça central –anomenada àgora, que era el lloc de reunió dels seus habitants–, una zona de temples, una altra zona d'habitatges, un port i diverses necròpolis.	x	
Pèricles, segons l'historiador Tucídides, defineix el sistema polític dels atenesos amb el nom de democràcia, ja que les coses depenen no d'un petit nombre sinó de la majoria.	x	

Opció B**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Escriuiu cada una de les formes següents del verb copulatiu εἶμί al costat de l'anàlisi morfològica que li correspongui:

ὄντος, εἶ, οὔση, ἦν, ἔσσονται

a) genitiu singular, masculí i neutre, participi present.	ὄντος
b) 3a. persona del singular, imperfet.	ἦν
c) datiu singular femení, participi present.	οὔση
d) 2a. persona del singular, present d'indicatiu.	εἶ
e) 3a. persona del plural, futur.	ἔσσονται

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Digueu de quins dos ètims grecs deriven els següents mots en català:

Ex. filologia	ὁ φίλος	ὁ λόγος
cinematògraf	τὸ κίνημα, ἡ κίνησις, κινέω	ἡ γραφή, γράφω
hipòdrom	ὁ ἵππος	ὁ δρόμος
decasíl·lab	δέκα	ἡ συλλαβή
Mesopotàmia	μέσος,η,ον	ὁ ποταμός
glucèmia	γλυκύς, εἶα, ύ	τὸ αἷμα

5. Exercici de cultura [2 punts]

En aquesta imatge veiem l'armadura i les armes d'un guerrer grec. Com tots els pobles de l'antiguitat, els grecs van haver de fer la guerra molt sovint.

Expliqueu en no més de 150-200 paraules els dos esdeveniments bèl·lics més importants de l'època clàssica, seguint el següent esquema:

- Com se solen anomenar aquests dos esdeveniments bèl·lics?
- Quins n'eren els contendents, en un i en l'altre?
- Quines van ser les raons de l'enfrontament en cada cas?
- Esmenteu el nom d'alguna batalla important de cadascun.
- Quines van ser les resolucions d'ambdós conflictes?

El segle V, considerat època clàssica, va ser protagonista de dos importants esdeveniments bèl·lics, les guerres Mèdiques i la guerra del Peloponès. Les guerres Mèdiques van tenir lloc en la primera part del segle V, aproximadament entre el 492 i 449, entre perses (també anomenats medes, d'aquí el nom) i grecs. Feia temps que Pèrsia volia envair Grècia. La confrontació va esclatar amb la rebel·lió de Milet, colònia grega que es va negar a sotmetre's als perses. Va demanar ajut a Atenes. La intromissió d'Atenes va provocar Darios que volent castigar-la va preparar una gran expedició cap a la

Grècia europea. Les principals batalles d'aquest enfrontament van ser Marató, Termòpiles, Salamina i Platea.

A Marató es va dirigir Darios amb un exèrcit de 25.000 homes i van ser vençuts pels grecs comandats per Milcíades l'any 490. Cap el 480 és Xerxes qui amb un gran exèrcit s'aproxima al cap Artemísion i a les Termòpiles. A la batalla naval els perses van patir moltes baixes però a terra, amb l'ajut d'un traïdor, Efiàltes, derroten i aniquilen la guarnició anomenada dels tres-cents encapçalada per l'espartà Leònidas. La tercera batalla es lliura entre l'illa de Salamina i la costa. Els grecs van encerclar la flota dels perses quan van introduir-se enganyats en aquest estret de mar. Una descripció magnífica d'aquesta batalla la trobem a la tragèdia d'Èsquil anomenada Els Perses.

Els testimonis històrics de les Guerres Mèdiques es troben a la Història d'Herodot d'Halicarnàs. Van guanyar els grecs que es van organitzar en una confederació àtico-dèlica que tenia com a objectiu estar preparat per a noves incursions dels perses.

Els trenta últims anys del segle V a.C., del 431 al 404 estan ocupats per l'enfrontament civil anomenat Guerra del Peloponès. Els contendents van ser Atenes i Esparta. La causa fou l'hegemonia d'Atenes que va causar enveja i odi entre els espartans. Les baralles entre Corint i Corfú van ser les causants de l'inici del conflicte. Podem parlar de tres fases. En una primera Atenes pateix la pesta durant la qual mor Pèricles. Finalitza amb la pau de Nícias. En una segona, Atenes obre un altre front ajudant la seva aliada Segesta a Sicília, atacant Siracusa. Acaba en desastre cap el 413. En la tercera fase l'espartà Lisandre triomfa a la batalla d'Egospòtamos i assetja Atenes que acaba capitulant.

Tucídides a la Història de la guerra del Peloponès i Xenofont a les Hel·lèniques deixen constància d'aquest fet històric.

SÈRIE 4

La prova consta de 5 exercicis. Els exercicis 1 (Traducció) i 2 (Sintaxi) són comuns a les dues opcions. En canvi, per als exercicis 3 (Morfologia), 4 (Etimologia i lèxic) i 5 (Cultura), cal triar una de les dues opcions A o B (la mateixa per a tots tres).

1. Exercici de traducció**[3 punts]**

En els darrers moments de la vida de Sòcrates, Critó l'acompanya quan va a rentar-se, i prega als altres que els esperin (Plató, *Fedó* 116a)

ἐκεῖνος [Σωκράτης] μὲν ἀνίστατο εἰς οἴκημά τι ὡς λουσόμενος,
καὶ ὁ Κρίτων εἶπετο αὐτῷ, ἡμᾶς δ' ἐκέλευε περιμένειν.
περιεμένομεν οὖν πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς διαλεγόμενοι.

ἀνίστατο: de ἀνίστημι = "es va aixecar per anar"

ὡς: valor final

εἶπετο: de ἔπομαι

Aquell (Sòcrates) es va aixecar per anar cap a un edifici per rentar-se, i Critó el va seguir, però a nosaltres ens va ordenar esperar. Ens esperàvem, doncs, conversant entre nosaltres.

2. Exercici de sintaxi**[2 punts]**

a) Al text hi ha dos participis.

- Identifiqueu-los i escriviu-los:

λουσόμενος, διαλεγόμενοι

- Dieu amb quina paraula concerta cadascun d'ells.

λουσόμενος amb ἐκεῖνος [Σωκράτης]

διαλεγόμενοι amb ἡμεῖς

- Si porten algun complement, indiqueu-lo, i dieu de quin tipus és.

λουσόμενος no porta cap complement.

διαλεγόμενοι porta el complement circumstancial πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς.

b) Al text hi ha un infinitiu: περιμένειν

- Dieu de quin verb depèn.

ἐκέλευε

- Dieu si porta subjecte. Escriviu-lo.

ἡμᾶς

- Dieu si porta algun complement. Escriviu-lo i indiqueu de quin tipus és.

no porta cap complement

c) Al text hi ha dos complements amb preposició.

- Escriviu-los i dieu quin tipus de complement és cadascun.

εἰς οἴκημά τι: complement circumstancial de lloc, indicant direcció.

πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς: complement de direcció, en sentit metafòric ("dialogant amb nosaltres mateixos")

Opció A**3. Exercici de morfologia****[1 punt]**

Escriuiu el nominatiu singular de les paraules següents:	
ἥβης	ἥβη
εἶδους	εἶδος
πράξεως	πράξις
μιάσματος	μίασμα
ὑπηρέτου	ὑπηρέτης

4. Exercici d'etimologia i lèxic**[2 punts]**

Escriuiu dos mots en català o en castellà que siguin derivats dels mots grecs següents:	
Ex. ὁ δῆμος: democràcia, demografia	
ὁ οἶκος	economia, ecologia
κατὰ	catàleg, catalèpsia
ἡ δόξα	doxografia, ortodòxia
διά	diàfan, diàleg
ἡ γυνή	ginecòleg, gineceu

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu l'opció correcta:

[els errors descompten: -0.1 cada resposta incorrecta]

1. Paris i Hèctor són

- a) **germans, fills de Príam.**
- b) pare i fill, príncep i rei de Troia.
- c) germans, fills de Peleu.
- d) dos herois troians sense parentiu familiar.

2. Segons el mite, Èdip

- a) estava assabentat del seu destí ja que li havia estat revelat per l'oracle de Delfos.
- b) **era el pare d'Antígona.**
- c) va ser rei d'Atenes.
- d) es va casar amb Clitemnestra.

3. L'historiador Herodot

- a) **per narrar l'enfrontament entre grecs i perses, descriu primer la història, cultura i costums dels pobles que s'hi van veure implicats.**
- b) era originari d'Atenes i escriu l'enfrontament entre la seva ciutat i Esparta.
- c) estava present quan Sòcrates va ser obligat a beure la cicuta.
- d) va participar ell mateix a la guerra que descriu.

4. Les *Bacants* és el títol

- a) d'una tragèdia d'Èsquil.
- b) **d'una tragèdia d'Eurípides.**
- c) d'una tragèdia de Sòfocles.
- d) d'una comèdia d'Aristòfanes.

5. «Allunyeu-vos una mica, noies, si us plau, per tal que pugui esbandir-me la sal del cos i fregar-me amb oli d'oliva, del qual fa molt de temps que la meua pell s'ha vist privada. Però davant de vosaltres no em banyaré, ja que em faria vergonya quedar-me tot nu entre joves de belles trenes. »

Aquestes paraules són pronunciades

- a) a la *Iliada*, per Paris, parlant a les troianes, quan aquest es prepara per la guerra.

- b) a la *Iliada*, per Agamèmnon, parlant a les criades de Clitemnestra, quan aquest torna de Troia i vol prendre un bany.
- c) a la comèdia d'Aristòfanes, *Lisístrata*, per l'espòs de Mirrina, parlant a les dones reunides en assemblea.
- d) a l'*Odissea*, per Ulisses, parlant a les criades de Nausica, quan aquest arriba als país dels feacis.**

Opció B

3. Exercici de morfologia

[1 punt]

Dieu si són certes les afirmacions següents:	
A la forma ἐνίκησα en veu activa li correspon la forma ἐνικησάμην en veu mitjana.	sí ☒ no ☐
A la forma νικᾶν en veu activa li correspon la forma νικῆσαι en veu mitjana.	sí ☐ no ☒
A la forma πέμπομεν en veu activa li correspon la forma πεμπόμεθα en veu mitjana.	sí ☒ no ☐
A la forma ἐπέψαμεν en veu activa li correspon la forma ἐπεψάμεθα en veu mitjana.	sí ☒ no ☐
A la forma πέμποντες en veu activa li correspon la forma πεμπόμενοι en veu mitjana.	sí ☒ no ☐

4. Exercici d'etimologia i lèxic

[2 punts]

Escriuiu el mot grec del qual deriva la part comuna dels mots en català següents:	
Exemple: astronomía, astrología	ὁ ἀστήρ
otitis, otàlgia	τὸ οὖς (plural: τὰ ὠτα)
hoplita, panòplia	τὸ ὄπλον
trilogia, tricicle	τρεις, τρία
andrògin, androide	ὁ ἀνήρ
hematòleg, glucèmia	τὸ αἷμα

5. Exercici de cultura [2 punts]

Marqueu a la casella corresponent si les següents afirmacions són vertaderes o falses (si marqueu "vertader" cal que siguin certs TOTS els aspectes esmentats a cadascuna).		
	vertader	fals
Els diàlegs de Plató són unes peces literàries en les quals el seu autor, Plató, dialoga amb el seu mestre Sòcrates.		xxx
La diferència entre el sistema democràtic atenès i el nostre és que, mentre que les democràcies occidentals contemporànies ho són per representació, l'atenesa era una democràcia directa en la qual les decisions eren preses i executades directament pels ciutadans.	xxx	
Al cant 11 de l' <i>Odissea</i> , Ulisses té l'oportunitat de baixar al món dels morts i entrevistar-se amb ells, però l'endeví Tirèsias li ho impedeix.		xxx
<i>Les granotes</i> , <i>Els ocells</i> , <i>Lisístrata</i> , <i>Les Bacants</i> , <i>Les assembleistes</i> , <i>Els núvols</i> i <i>La pau</i> són obres compostes pel comediògraf atenès Aristòfanes, al segle V aC.		xxx
A la batalla de les Termòpiles el rei lacedemoni Leònidas, amb tropes espartanes i d'altres aliats grecs, va ser derrotat per l'exèrcit persa.	xxx	